

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти  
Кафедра педагогіки та суспільних наук

**СИЛАБУС**

навчальної дисципліни

**«Історія українського державотворення»**

на 2024/2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти	Бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,  
науковий ступінь і вчене звання,  
посада

**Костиренко Тамара Олексіївна**  
викладач закладу вищої освіти,  
асистент кафедри педагогіки та суспільних наук

Контактний телефон	+38-099-141-98-24
Електронна адреса	tomahistory2@gmail.com
Розклад навчальних занять	<a href="http://schedule.puet.edu.ua/">http://schedule.puet.edu.ua/</a>
Консультації	очна <a href="http://www.culture.puet.edu.ua/">http://www.culture.puet.edu.ua/</a> онлайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	<a href="https://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=4158">https://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=4158</a>

**Опис навчальної дисципліни**

<b>Мета вивчення навчальної дисципліни</b>	формування у студентів комплексу знань про етапи становлення та розвитку української державності, здатності критично оцінювати історичні події на основі інформації з різних джерел, вміння досліджувати причинно-наслідкові зв'язки між явищами, процесами і діяльністю видатних персоналій, прагнення до самоосвіти; виховання у студентів національної та громадянської самосвідомості, поваги до національних і загальнолюдських цінностей
<b>Тривалість</b>	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції 16 год., семінарські заняття 20 год., самостійна робота 54 год.)
<b>Форми та методи навчання</b>	Лекції та семінарські заняття в аудиторії та поза аудиторією, самостійна робота поза розкладом
<b>Система поточного та підсумкового контролю</b>	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашніх завдань; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді та їх обговорення; тестування; поточні модульні роботи Підсумковий контроль:екзамен
<b>Базові знання</b>	Наявність ґрунтовних знань із всесвітньої історії, історії світової культури та краєзнавства
<b>Мова викладання</b>	Українська

**Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання**

<b>Програмні результати навчання</b>	<b>Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати (ПР 2);</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 1);</li> </ul>

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> <li>• організувати процес свого навчання й самоосвіти (ПР 3);</li> <li>• розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства (ПР 4);</li> <li>• співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо (ПР 5).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 2);</li> <li>• здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 6);</li> <li>• здатність проведення досліджень на належному рівні (ЗК 13);</li> <li>• здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності (ЗК 14).</li> </ul>

### Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
<i>Модуль 1. Зародження, становлення та розвиток української державності</i>		
<p>Тема 1. Формування державності на території сучасної України. Розселення племінних союзів східних слов'ян. Київська Русь та Галицько-Волинська держава</p>	<p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.</p>	<p>Підготувати доповіді на теми: «Періодизація історії державності на території сучасної України», «Запровадження християнства як державної релігії», «Галицько-Волинське князівство як продовжувач державницьких традицій Київської Русі».</p>
<p>Тема 2. Українські землі у складі сусідніх держав у XIV – XVI ст.</p>	<p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.</p>	<p>Підготувати презентації на теми: «Українські землі під владою Великого князівства Литовського», «Державний устрій Речі Посполитої», «Соціальна структура населення українських земель у XVI – першій половині XVII ст.», «Козацькі повстання та їх значення наприкінці XVI ст.».</p>
<p>Тема 3. Українські землі в складі Речі Посполитої першої половини XVII ст. Гетьманщина другої половини XVII – першої половини XVIII ст. Українські землі в другій половині XVIII ст.</p>	<p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.</p>	<p>Підготувати презентації на теми: «Козацько-селянські повстання 20 – 30-х рр. XVII ст.», «Зміни в зовнішньополітичних поглядах Богдана Хмельницького», «Гайдамацький рух 1734 – 1769 рр.».</p>
<p>Тема 4. Становище українських земель у складі Російської і Австрійської (Австро-Угорської) імперій (кін. XVIII – поч. XX ст.)</p>	<p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота</p>	<p>Підготувати презентації на теми: «Нації та націоналізм у сприйнятті людей XIX ст.», «Польське повстання 1830–1831 рр. і його наслідки для України».</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
<i>Модуль 2. Відродження та розвиток української державності (XX – поч. XXI ст.)</i>		
Тема 5. Ідея української державності в суспільно-політичному житті у 1917 – 1921 рр. Українська державність в 1920–1930-х рр.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати доповіді на теми: «Державотворча діяльність Михайла Грушевського», «Українська Державна гетьмана Павла Скоропадського», «Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 р.», «Голодомор в Україні в 1932-1933 роках».
Тема 6. Україна і Друга світова війна: нова парадигма	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Підготувати есе на теми: «Діяльність Степана Бандери», «Діяльність Романа Шухевича в роки Другої світової війни», «Утворення УГВР – крок до відродження незалежності України».
Тема 7. Становище українських земель в повоєнний час, в умовах десталінізації, у період системної кризи СРСР.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота.	Підготувати доповіді на теми: «Українці в повстаннях у таборах ГУЛАГу», «Соціально-економічна інтеграція Кримського півострова з УРСР», «Конституція УРСР 1978 року і питання державності», «Спроби опозиційної діяльності: підпільні групи та організації».
Тема 8. Державотворчі процеси в незалежній Україні (з 1991 р. – до сьогодні).	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота.	Підготувати доповіді на теми: «Конституційна реформа 2004 р.», «Основні тенденції суспільно-політичного життя в 2005–2009 рр.», «Становлення, прояви олігархічної системи», «Корупція в органах державної влади та досвід боротьби».

## Інформаційні джерела

### Основні

1. Аніщук Н. В. Історія і перспективи української державності : навч.-метод. посіб. Одеса : Юридична література, 2021. 88 с.
2. Гарін В. Б. Історія України : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 345 с.
3. Гриценко О. А. Декомунізація в Україні як державна політика і як соціокультурне явище / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України; Інститут культурології НАМ України. Київ, 2019. 320 с.
4. Захарченко П. П. Історія українського права. Київ : Видавничий дім «Освіта України», 2019. 457 с.
5. Іваненко В. В., Кривчик В. В. Історія і культура України [Текст] : електрон. підручник для студ. природнич. і техн. спец. Дніпропетровськ : ДНУ ім. Олесь Гончара, 2016. 206 с.
6. Історія української державності : підручник у 2-х томах / Борисова О. В., Климов А. О., Т. 1. Давні часи. Середньовіччя. Нова доба. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 344 с.
7. Лазарович Л. М. Історія України. Київ : Знання, 2011. 354 с.
8. Левицька Н. М. Історія України : підруч. Київ : Кондор, 2011. 228 с.
9. Романько І. І. Воєнна історія України : навч. посіб. Ч. 1 : Воєнна історія України первісної епохи – XIX століття. Кропивницький : ЛА НАУ, 2021. 372 с.
10. Романько І. І. Воєнна історія України. навч. посіб. Ч. 2 : Воєнна історія України XX – початку XXI століть. Кропивницький : Видавництво ЛА НАУ, 2021. 492 с.
11. Танцюра В. І., Куліш С. М., Пересада О. О. Історія України : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 536 с.
12. Шевченко А. Є., Кудін С. В. Історія держави і права України : навч.-метод. посіб. Вінниця : ТОВ «Твори». 2020. 688 с.

### Додаткові

1. Лоза Ю. Історичний Атлас України / Ю. Лоза. – Київ : Мапа, 2015. – 320 с.
2. Перелом: Війна Росії проти України у часових пластах і просторах минувшини. Діалоги з істориками. У 2-х кн. Кн. 1 / Відп. Ред. В. Смолій; Упоряд.: Г. Боряк, О. Ясь. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2022. 802 с.
3. Перелом: Війна Росії проти України у часових пластах і просторах минувшини. Діалоги з істориками. У 2-х кн. Кн. 2 / Відп. Ред. В. Смолій; Упоряд.: Г. Боряк, О. Ясь. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2022. 803-1526 с.
4. Петренко С.М. Історія України: навчально-методичний посібник / С.М. Петренко, Л.М. Зенкова, Т.В. Онішко. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2008. – 167 с.
5. Революція Гідності: на шляху до історії: Збірник наукових праць / Відп. Ред.: І. Пошивайло, Л. Онишко. Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції Гідності; Український інститут національної пам'яті; Інститут історії України Національної академії наук України; Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Український католицький університет. Київ: Національний музей Революції Гідності, 2020. 384 с
6. Смолій В., Степанков В. Феномен Української національної революції XVII ст.: компаративні та евристичні проєкції / НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2019. 374 с.
7. Україна в історії Європи XIX — початку XXI ст.: історичні нариси. монографія. За ред. С.В. Віднянського. Київ: Інститут історії України НАН України, 2020. 814 с.

### Електронні ресурси

1. <http://history.org.ua/uk>
2. <http://mpmr.gov.ua/news/3442/etapi-ukrainskogo-derzhavotvorennia>
3. <https://burshtyn-rada.if.gov.ua/novyny/istorychna-dovidka-pro-etapy-ukrayinskogo-derzhavotvorennia/>
4. <https://uinp.gov.ua/>
5. <https://www.maidanmuseum.org/>

### Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Браузер з доступом до мережі Інтернет.
- Дистанційний курс «Історія українського державотворення» в Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ. URL: <https://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=4158>.

### Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання здобувачів вищої освіти.

Положення про організацію освітнього процесу [puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-proczesu-1.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-proczesu-1.pdf)

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти [polozh\\_por\\_kryt\\_ocinyuvannya.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf)

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості [por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf](https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf)

**Політика щодо відвідування. відвідування занять є обов'язковим компонентом.**

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

**Політика щодо академічної доброчесності.** Здобувачі вищої освіти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність»; списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої

дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента [puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks\\_chesti\\_students.pdf](http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_students.pdf)

Положення про академічну доброчесність [polozh\\_akadem\\_dobrocheshnist.pdf](http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrocheshnist.pdf)

Положення про запобігання академічного плагіату [polozhennya-pro-zapobigannya-akademichnogo-plagiatu.pdf](http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannya-akademichnogo-plagiatu.pdf)

**Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:**

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти [polozh\\_por\\_perezarah\\_rez\\_zvo.pdf](http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf)

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти [puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha\\_pro\\_akademichnu\\_mobilnist.pdf](http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf)

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>

інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>

**Політика вирішення конфліктних ситуацій:**

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій [polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf](http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf)

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену

[poloz\\_pro-apel\\_pidscontr.pdf](http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poloz_pro-apel_pidscontr.pdf)

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції [Запобігання та виявлення корупції - ПУЕТ](http://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-viyavлення-korupcii-puet)

**Політика підтримки учасників освітнього процесу:**

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

**Безпека освітнього середовища:**

Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvediyalnosti/>

## Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання та складання екзамену

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (2 бали); захист виконаних практичних завдань (5 балів); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (5 балів); доповіді, презентації та їх обговорення (5 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (6 балів)	30
Модуль 2 (теми 6-10): відвідування занять (2 бали); захист виконаних практичних завдань (5 балів); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (5 балів); доповіді, презентації та їх обговорення (5 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (6 балів)	30
Екзамен	40
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

<b>Форма роботи</b>	<b>Вид роботи</b>	<b>Бали</b>
Навчальна	написання рефератів, створення презентацій, методичних матеріалів, виконання нетипових завдань, написання есе	30
Науково-дослідна	участь у написанні статей, тез, доповідей, інших публікацій.	30

**Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни**

<b>Сума балів за всі види навчальної діяльності</b>	<b>Оцінка за шкалою ЄКТС</b>	<b>Оцінка за національною шкалою</b>
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни